

Практычныя заняткі № 1

Тэма 1. Маўленчая камунікацыя як дзейнасць

Асноўныя паняцці: мова, маўленне, камунікацыя, этапы спараджэння маўлення, маўленчы акт, выказванне, функцыі маўлення

Пытанні:

1. Дайце азначэнне паняццю *камунікацыя*.
2. Акрэсліце мадэль камунікацыі Р.В. Якабсона.
3. Ахарактарызуйце маўленчую падзею.
4. Акрэсліце змест паняццяў “мова”, “маўленне”, “маўленчая дзейнасць”.
5. Ахарактарызуйце функцыі мовы і маўлення.

Індывідуальнае паведамленне: рэферат “Тэорыя маўленчых актаў як новая галіна лінгвістычнай навукі” (Дж. Осцін, Дж. Р. Серль, Н.А. Бязменава, Н.Д. Аруцюнава).

Літаратура

1. Тэорыя маўленчай камунікацыі для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія : вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне [Электронны рэсурс] / склад. С. В. Мартынкевіч. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – 94 с. – Рэжым доступу: <https://lib.vsu.by/xmlui/bitstream/handle>. – Дата доступу: 13.08.2019.

1. Гойхман, О.Я. Основы речевой коммуникации: учебник для вузов / О.Я. Гойхман, Т.М. Надеина; под ред. проф. О.Я. Гойхмана. – М.: ИНФРА – М, 1997

2. Львов, М.Р. Основы теории речи: учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / М.Р. Львов. – М.: Издательский центр «Академия», 2000.

3. Основы теории коммуникации: учебник / под ред. проф. М.А. Василика. – М.: Гардарики, 2006.

4. Педагогическое речеведение. Словарь-справочник. – Изд. 2-е, испр. и доп. / под ред. Т.А. Ладыженской; сост. А.А. Князьков. – М.: Флинта, Наука, 1988.

5. Почепцов, Г.Г. Теория коммуникации/ Г.Г. Почепцов. – М.: «Рефл–бук», К.: «Ваклер», 2001. – 656 с.

Практычныя заняткі № 2

Міжасобасная маўленчая камунікацыя

Асноўныя паняці: міжасобасная камунікацыя, камунікатыўная стратэгія, камунікатыўная тактыка, камунікатыўны стыль (дамінаванне, маніпуляцыя, суперніцтва, партнёрства, садружнасць)

Пытанні:

1. Ахарактарызуйце тыпы і ўзроўні міжасобаснай камунікацыі.
2. Вызначце камунікатыўныя стратэгіі і тактыкі маўленчых зносін.
3. Чым абумоўлены камунікатыўны стыль суразмоўцаў у працэсе міжасобаснай камунікацыі?
4. Ад чаго залежыць вынік міжасобаснай маўленчай камунікацыі?

Індывідуальнае заданне: Выкарыстоўваючы матэрыялы вучэбнага дапаможніка *Баева О.А. Ораторское искусство и деловое общение. – 3-е изд., перераб. и доп. М.: Новое знание, 2002. – 368 с.* падрыхтуйце паведамленні “Спосабы ўздзеяння на партнёра па камунікацыі”, “Як стварыць першае ўражанне пра сябе”

Заданні:

1. Падбярыце верш, у якім выразна перадаецца стан лірычнага героя. Падрыхтуйце яго выразнае чытанне. Якія прыёмы ўздзеяння на чытача як адрасата выкарыстоўвае аўтар?

Літаратура

1. Тэорыя маўленчай камунікацыі для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія : вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне [Электронны рэсурс] / склад. С. В. Мартынкевіч. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – 94 с. – Рэжым доступу: <https://lib.vsu.by/xmlui/bitstream/handle>. – Дата доступу: 13.08.2019.
2. Винокур, Т.Г. Говорящий и слушающий. Варианты речевого поведения / Т.Г.Винокур. – М., 1993.
3. Зарецкая, Е.Н. Риторика. Теория и практика речевой коммуникации / Е.Н. Зарецкая. – М., 2002.
4. Крижанская, Ю.С. Грамматика общения / Ю.С. Крижанская, В.П. Третьяков. – М., 1999.
5. Сенчило, И.Б. Влияние некоторых компонентов коммуникации на эффективность общения / И.Б. Сенчило // Стратегия коммуникативного поведения. Материалы докладов Международной научной конференции. – Мн., 2001.
6. Соловьева, О.В. Обратная связь в межличностном общении / О.В. Соловьева. – М., 1992.

Практычныя заняткі № 3

Віды маўленчай дзейнасці ў сістэме камунікацыі

Асноўныя паняцці: вусная маўленчая камунікацыя, гаварэнне, аўдзіраванне, слуханне, пісьмо, чытанне

Пытанні:

1. Ахарактарызуйце гаварэнне як від вуснай маўленчай камунікацыі.
2. Аўдзіраванне як від камунікацыі. Віды аўдзіравання. Прыёмы эфектыўнага слухання
3. Пісьмо як прадуктыўны від камунікацыі. Назавіце функцыі пісьмовай камунікацыі. Умовы, якія вызначаюць якасць пісьмовай камунікацыі.
4. Віды канспектаў. Прынцыпы складання канспектаў.
5. Чытанне як рэцэптыўны від камунікацыі.

Заданні:

Падбярыце прыказкі і прымаўкі на тэму “*Маўленчыя паводзіны чалавека*”. Якія каштоўныя парады утрымліваюць “залацінкі” народнай мудрасці?

Індывідуальнае паведамленне: Падрыхтуйце рэферат “*Прамоўніцкая спадчына Дэйла Карнэгі*”

Літаратура

1. Тэорыя маўленчай камунікацыі для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія : вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне [Электронны рэсурс] / склад. С. В. Мартынкевіч. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – 94 с. – Рэжым доступу: <https://lib.vsu.by/xmlui/bitstream/handle>. – Дата доступу: 13.08.2019.
2. Основы теории коммуникации: учебник / под ред. проф. М.А. Василика. – М.: Гардарики, 2006.
3. Гойхман, О.Я. Основы речевой коммуникации: учебник для вузов / О.Я. Гойхман, Т.М. Надеина; под ред. проф. О.Я. Гойхмана. – М.: ИНФРА – М, 1997
4. Будагов, Г.А. Как мы говорим и пишем / Г.А. Будагов. – М.: Изд-во МГУ, 1988. – 79 с.
5. Львов, М.Р. Основы теории речи: учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений / М.Р. Львов. – М.: Издательский центр «Академия», 2000. – 248 с.
6. Что значит знать язык и владеть им / Н.М. Шанский, И.Л. Резниченко, Т.С. Кудрявцева и др. Ленингр. отд-ние, 1989. – 192 с.

Практычныя заняткі № 4

Сацыякультурныя межы і этычны аспект маўленчай камунікацыі

Асноўныя паняцці: этыка маўлення, культура маўлення, норма, формулы маўленчага этыкету, нацыянальна-маркіраваныя моўныя адзінкі.

Пытанні:

1. Акрэсліце змест паняццяў “этыкет”, “маўленчы этыкет”.
2. Ахарактарызуйце камунікатыўную сітуацыю вітання.
3. Дайце характарыстыку камунікатыўнай сітуацыі развітання.
4. Акрэсліце камунікатыўную сітуацыю падзякі.
5. Дайце характарыстыку камунікатыўнай сітуацыі прабачэння.
6. Ахарактарызуйце камунікатыўную сітуацыю просьбы.
7. Акрэсліце камунікатыўную сітуацыю прапановы.
8. Ахарактарызуйце правілы паводзінаў адрасанта.
9. Дайце характарыстыку правілаў паводзінаў адрасата.

Заданні:

1. У якіх сітуацыях можна выкарыстаць прыведзеныя ўстойлівыя выразы: *бываіце здаровы, жывіце багата; каб сонца закланіць – вушэй асліных мала; людзьмі звацца; мой родны кут, як ты мне мілы, забыць цябе не маю сілы; вучыся, нябожжа, вучэнне паможжа; выбачайце, калі ласка; другі баран – ні “бэ”, ні “мя”, а любіць гучнае імя; забілі зайца – не забілі, але ж, брат, гуку нарабілі; малому веліччу быць хочацца заўсёды; назад не прыйдзе хваля тая, што з быстрой рэчкай уплывае; няма таго, што раньш было; усё мілагучна для слыху майго: і звонкае “дзе” і густое “чаго”.* Хто аўтары гэтых крылатых выразаў?

Літаратура

1. Тэорыя маўленчай камунікацыі для спецыяльнасці 1-21 05 01 Беларуская філалогія : вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне [Электронны рэсурс] / склад. С. В. Мартынкевіч. – Віцебск : ВДУ імя П.М. Машэрава, 2017. – 94 с. – Рэжым доступу: <https://lib.vsu.by/xmlui/bitstream/handle>. – Дата доступу: 13.08.2019.
2. Гойхман, О.Я. Основы речевой коммуникации: учебник для вузов / О.Я. Гойхман, Т.М. Надеина; под ред. проф. О.Я. Гойхмана. – М.: ИНФРА – М, 1997
3. Важнік, С. Нацыянальная сінтаксічная ідыяматыка / С. Важнік. – Роднае слова. – 2008. – № 1. – С. 65–67.
4. Каўрус, А.А. Слова наша роднае / А.А. Каўрус. – Мінск, 1986.